Година IV Цариградъ, 16 Майй 1870 Брой 50

МАКЕДОНІЯ ще излѣзва дважъ въ седмицѫтѫ, въ Срѣдѫ и въ Сѫббота. — Цѣна прѣдплатена за годинѫ двата листа **седмь** бѣлы меджидіета, за единъ-тъ само, кой да е, **четыри** бѣли меджидіи. А за шесть мѣсеца, два-та листа 4 бѣлы меджидіи, а единътъ 2 ½. както въ Цариградъ тукъ тъй и на всякдѣ повзнъ. — Единъ листъ има 60 пары.

Писма не освободены отъ пощенскѫ платѫ и парѫчванія за вѣстникъ не сдружены съ прѣдплатѫтѫ не ся пріемѫтъ.

МАКЕДОНІЯ.

Листъ за Политикѫ и Книжевность.

Подписка-та на спомоществованія-та става въ Цариградъ при Редактора и издателя на **МАКЕДОНІЯ** П. Р. Славейкова, при Одунъ-Капіѭ № 68. А по взнѣ при отредепытѣ настоятели, които и отговарятъ за вѣстникъ-тъ. — Статіи и писма за общеполезны работы вмѣстяватъ ся безъ платѫ, а за частны извѣстія плаща ся по единъ-гр за редъ.

На настоятелитѣ ся устѫпва по петъ на сто отъ цѣнѫтѫ на спомоществованіята като сѫбержтъ отъ три спомоществованія на горѣ.

Слова сказаны

ПРИ ПРАЗДНУВАНІЕТО ЗА ТЫСЕЩЕЛѢТІЕТО НА БЪЛГАРСКѪТѪ ЧЕРКВѪ.

Рѣчь Професора Григоровича. ВЪ ПАМЯТЬ на Бориса Михаила.

Праотеца на Славенското просвѣщеніе.

Кой е тойзи мѫжъ, когото нынѣ, благословляя поменѫ въ свещеннытѣ си молитвы Православната Черква? Кой е тойзи мѫжъ, на когото паметьта е призовала всница ни благоговѣйно да ся стечемъ на туй тържество, сѫщо, както отколѣшнитѣ Славени ся стичали да извѣршватъ тризнѫ въ паметь на своитѣ праотцы? Кой е той — тойзи мѫжъ? Той е праотецътъ на Славенското просвѣщеніе. Той былъ избранното орѫдіе на Божій промыслъ въ строеніето на славенскытѣ сѫдбы. Могущественный вождь на Славено-Българскый народъ, пьрвозванный въ свойтъ народъ христіянинъ, смиренный ученикъ на св. наши пьрвоучители Кырилла и Методія — князь Борисъ-Михаилъ, прѣзъ мракътъ на вѣковетѣ огрѣялъ е сега съ лучезарнѫ свѣтлинѫ, която проника въ душѫтѫ на всякого Славенина.

Най-послѣ ный можемъ съ отрадѫ да възгласимъ че, *въ истинѫ Христосъ въскрьсе и сѫщимъ въ гробѣ животъ дарова!*

Но гробъ на великы-тѣ подвижницы на Славенското просвѣщеніе было е нашето человѣческо забравеніе, нашето гробово къмъ тѣхъ равнодушіе.

О, въ този гробъ на забравеніето сѫ погребены много наши благотворители, които чакатъ въскресаваніего си!

Като смы ся намѣрвали въ едно състояніе срѣдъ напасти, потискани отъ неотбѣсваны бѣды, ный често смы забравяли нашето минѫло. За насъ е мѫчно да възстановимъ свръскѫтѫ и ходътъ на най-достойнытѣ за паметь събытія. Еще е по-мѫчно да прѣдадемъ правдивѫтѫ повѣсть за избраннытѣ дѣятели, а най-вече ако тѫзи повѣсть ѭ излишаватъ злонамѣренытѣ съврѣменници, които явно обличаватъ своето пристрастіе въ срѣдъ враждебны съперничества на силны страничари (партизани) на Римъ и Византіѭ.

Поради това, като ся отричамы отъ завидѫтѫ, но не по силѫтѫ ни задачѫ — да изобразимъ дѣяніята на приснопаметнаго Бориса-Михаила, като ся съзнавамы въ немощьтѫ си да покарамы непрѣкѫсванъ разсказъ за многообразнытѣ, и съ блескътъ и смиреніето си удивляющытѣ дѣянія на тогози, достойный за всеміринѫ исторіѭ, помазанникъ Божій, ный желаемъ да привлечемъ вниманіето ви само на единъ прѣдметъ, — на неговото участіе въ сѫдбытѣ на славенското просвѣщеніе.

Надѣемся, че въ едно по сполучливо, въ подробно изображеніе което вы ще чуете изъ уста-та на най-достойный-тъ отъ Българскытѣ учены, — вы ще да разгледате пълнѫтѫ съ животъ картинѫ отъ събытія, срѣдъ които образътъ на Бориса-Михаила ще да сіяе като пѫтеводителна звѣзда; надѣемы ся, че нашѫ-тѫ немощь ще да ѭ прикрые, ще ѭ замами силата на словото и на мыслѣтѫ отъ съотечественника на Бориса-Михаила, — и за това ный ся обращамы къмъ своѭтѫ скромнѫ задачѫ.

Пека ни бѫде позволено да извѣстимъ сега за това само, по какво ный турямы за нашь дългъ и при това дългъ не само на Българитѣ, но и на всичкытѣ славены да почитатъ Българскый-тъ самодержецъ Бориса-Михаила, за праотецъ на Славенското просвѣщеніе.

По дивното стеченіе на събытіята този мѫжъ е былъ пьрвый-тъ въ редътъ на Българскытѣ царіе, който, като е съзналъ великото назначеніе на народътъ си, доброволно и миролюбиво ся просвѣтилъ съ христіянското ученіе, исповѣдалъ св. вѣрѫ въ духътъ на православнѫтѫ черквѫ. Отъ 861 годинѫ до началото на X-то столѣтіе, пьрвозванный-тъ исповѣдникъ на светѫтѫ вѣрѫ извѣршалъ трудното теченіе на живота си между просвѣтителнытѣ подвигы, срѣдъ съблазнитѣ на политическый животъ — като мудръ, прозорливъ правитель, и при крайтъ на живота си като ся отрѣклъ отъ този свѣтъ, пріелъ на себе си образътъ на иноческото смиреніе, безъ да прѣстане да бди пакъ и да пази достояніето на отечеството, което бѣ завѣщалъ на сына си. Такъвъ единъ животъ еще малко озаренъ отъ исторіѭтѫ, отразилъ събытія, съ които IX-то столѣтіе е забѣлѣжено въ бытописанія-та на народытѣ. Ей, тѣзи събытія изваждатъ на лице че тѣхный исходъ ся опрѣдѣлявалъ отъ помыслитѣ на Бориса-Михаила. Като ся опытамъ да гы раскрыѭ изъ съврѣменныгѣ свидѣтелства, надѣѭ ся да отговорѭ на задачѫтѫ си.

Извѣстно е, че достопаметното обращеніе на Българитѣ въ христіянство было спровождано отъ распріѭ-тѫ на Римъ и Византіѭ. Въ тѫзи распріѭ скоро было извыкано участіето на Бориса-Михаила. Очевидно было, че натежаваніето на тогозь или на оногозь съперника зависало отъ това, на кѫдѣ сѫ клонали помыслитѣ на Българскый-тъ Господарь. Не можемъ каза че новопросвѣщенный-тъ князь Българскый трѣбало да ся двои, въ страхуваніе за послѣдицытѣ отъ прибързанѫ рѣшителность. Между заискваніята на западнытѣ учители въ Бориса съзрѣвала мысьльта, осѫщественіето на которѭто доказва дълбокого разбираніе на сѫщественнытѣ условія на Римско-византійскѫтѫ распріѭ. Тази мысль, ако ся не лъжѭ, е заронило въ душѫтѫ на Българскый царь знаменито-то посланіе на Патріарха Фотія, който го насьрдчалъ къмъ самостоятелность, която подобавала на държавѫтѫ му. Това посланіе къмъ Бориса-Михаила — едно отъ великолѣпнытѣ творенія на геніялнаго Фотія — не е само краснорѣчиво поученіе — наставленіе: то е актъ отъ едно твърдѣ голѣмо историческо значеніе. Каквото и да казуватъ за недостѫпность-тѫ на изложеніето му за единъ ново просвѣтенъ умъ, каквото и да дрънкатъ за смысьлътъ му, изложенъ въ класическѫ формѫ, че надминувалъ разбираніето — ный смѣло утвьрждавамы, че като сѫдимъ по смыслътъ на подвигытѣ на самаго Бориса, Фотій, като наставлявалъ Българскый-тъ царь въ православіето, съзнателно признавалъ онова высокото въ него призваніе. Съзнателно, казувамъ, го насьрдчавалъ да бѫде той самостоятеленъ, като утвьрждава силѫтѫ си на довѣріето къмъ подданнытѣ си (41), на законность-тѫ (42), на правосѫдіето (43), на прозорливостьтѫ (48), на твьрдостьтѫ (55), на признаваніето на общественото мнѣніе (58), на единодушіето на подданницытѣ (62), на благополучіето на подданицытѣ; и при таквызи условія, като завьршва посланіето си, Фотій изразилъ желаніе, да бѫде Борисъ готовъ къмъ великы подвигы, доблестно да пази своето достояніе като ся стреми да бѫде не само образецъ въ свойтъ народъ, но и назиданіе на человѣческый родъ.

Отъ таквызито Фотіеви прикаскы какъ да не отгадаемъ, въ какво ся е заключавало призваніето на Бориса, и съ какво е оправдалъ той обърнѫтытѣ къмъ него наставленія? Не ся съмнѣвамъ, че историческата критика ще раскрые свръзкѫ кѫтѫ на туй посланіе, смыслътъ на което ся вижда на мнозина несъобразенъ съ степеньтъ на просвѣщеніето въ Българіѭ тогазь, — неговѫтѫ именно свръзкѫ съ настанѫлото достопамятно събытіе. Когато подиръ това въ распріѭтѫ на Римъ и Византіѭ, слѣдъ сваленіето на Фотія, ся повдигнѫли вѣковы неспоразумѣнія, когато отбѣгваніето на патріарха Игнатія не задоволявало властолюбіето на Папытѣ, тогазь участіето на Бориса-Михаила получило роково значеніе. Нека поясним по-напрѣдъ на кратко отъ какво е было прѣдизвыкано това участіе.

Извѣстно е, че като принесе Фотія въ жертвѫ на Римъ, та го свали — политиката на Византіѭ не достигнѫ цѣльтѫ си, властолюбіето на Папытѣ не бѣ ся насытило. Отъ мракътъ на вѣковетѣ раздигнѫлъ ся въпросътъ — за зависимостьтѫ на областитѣ които съставяли нѣкога си префектурѫтѫ на Илирикъ. Безъ да гледатъ на това, че на попрището на Илирикъ всичко вече бѣше ся измѣнило, че народнытѣ и политическы отношенія бѣхѫ ся прѣобразили, безъ да гледатъ на това, че на мѣстото на Македоніѭ, Дарданіѭ, Мизіѭ, Дакіѭ, бѣше ся въздигнѫло Българското господарство — Римъ и Византія ся прѣпирали за това, кои сѫ тѣзь земи и кому сѫ по право подвластны въ духовното отношеніе. До когато Папытѣ признавали властьтѫ на цариградскытѣ императори, тази прѣпирня не была нищо повече отъ единѫ протаканѫ тяжбѫ (давія); но когато истытѣ папы ся създали новъ защитникъ, новъ римскый Императоръ въ лицето на Карла Великаго, тази прѣпирня станѫла грозно изискваніе даже съ лихвѫтѫ, която лишавала цариградскытѣ патріарсы отъ значеніето което имъ подобавало. Именно таквозь тържество си приготвяли папытѣ за себе си слѣдъ сваляніето на Патріарха Фотія: тѣ заплашвали вече да прѣдадѫтъ на опозореніе и патріарха Игнатія, правдинытѣ на когото тъй до скоро поддържали; а между това въ тѣзи подъ прѣпираніе области, отдавна вече завоевяны отъ Българитѣ, Христіенскый-тъ князь Борисъ-Михаилъ съ трудъ удържалъ политическото равновѣсіе, готовото да ся съсипе въ колебаніята между Римъ и Византіѭ. А какъвъ исходъ да ся даде на тѫзи прѣпирнѫ? Съ какво и какъ да ся рѣши тя? Ето въпросътъ, който, можемъ да кажемъ, че е былъ най-мѫчната задача на IX-то столѣтіе. Трѣба ли завоеванытѣ отъ Българитѣ земи на Илирикъ да останѫтъ въ духовнѫ зависимость, и ако останѫтъ въ зависимость отъ Римъ ли или отъ Византіѭ? — Тази задача ся касаяла непосрѣдственно до Бориса-Михаила. Той му стигало умътъ, че въ неѭ ся таяло за него това, дѣто да бѫде или да не бѫде, и той щѣше да е недостоинъ на призваніето си ако бы ся двоилъ по на дълго.

Тогази, и именно въ 870-тѫ годинѫ, ся свьршило онова грѣмадно събытіе, на което важностьтѫ само Славенитѣ могѫтъ да постигатъ, събытіе, което доказало, че мысль-та на Бориса-Михаила узрѣяла между прѣпирнитѣ на Римъ и Византіѭ, че той съзналъ призваніето си.

Когато на Съборътъ въ Цариградъ папскытѣ легати и византійскытѣ апокрисаріи, въ присѫтствіето на Българскытѣ посланицы, ся прѣпирали за това, римскы ли или византійскы ще бѫдѫтъ духовныгѣ дѣца на Илирикъ, когато взаимнытѣ прѣщенія были готови да пламнѫтъ съ избухваніе на раздоръ, тогазь въ отговоръ отъ Българіѭ раздалъ ся всенароденъ гласъ — не Римскы ни Византійскы, но Българскы. Този гласъ говорилъ че роковата дума на Бориса-Михаила ся произнесла вече: Българска Православна Черква, Българско Богослуженіе, — ето тази завѣтна дума, съ которѭто ся означенова 870-та година. Като ѭ завѣщавалъ на идущытѣ вѣкове, Борисъ-Михаилъ осѫществилъ най-важнѫтѫ задачѫ въ исторіѭтѫ на просвѣщеніето, като ѭ въплътилъ миролюбиво въ животътъ на народа.

Но това ный смы обязани сега, въ 1870-тѫ годинѫ, слѣдъ като сѫ ся минѫли хилядѫ годины, признателно да почтемъ неговътъ подвигъ, като съзнавамы грѣмадното значеніе негово не само въ IX-то но и въ XIX-то столѣтіе. И тъй, не напраздно патріархъ Фотій въ посланіето си благославялъ Бориса на велико дѣло — да бѫде назидателенъ примѣръ на человѣческый-тъ родъ. И наистинѫ, Борисъ оправдалъ туй благословеніе на дѣло, което го поставило въ редътъ на най-знаменитытѣ двигатели на просвѣщеніето. Този подвигъ като е въ свръзкѫ съ прѣдидущый-тъ иска нѣкое поясненіе.

Извѣстно е че когато на югъ ся рѣшавала прѣпирнята за зависимостьтѫ на Илирикъ, на сѣверъ, въ Моравіѭ, происхождало не на животъ, а на смьрть борба за славенското богослуженіе. Великый-тъ Апостолъ на славенытѣ Методій, Моравскый-тъ Архиепископъ, едвамъ ся удьржалъ срѣщу притезаніята, съ които въ името на папството го прѣслѣдували нѣмскытѣ съперници — епископи. Най-послѣ той ся поминѫлъ, но гоненіята противъ неговѫтѫ паметь и противу ученицытѣ му ся не изминѫли. Подъ заплашваніята на маджарытѣ, великото дѣло на славенското богослуженіе ся съсипвало въ Моравіѭ. Прѣслѣдовани-тѣ ученицы на Меѳодія были испѫдены, гонены, тѣ ся скытали и достигнѫли най-послѣ до Българскытѣ земи. Тамъ гы срѣщнѫлъ радушный-тъ привѣтъ на Бориса-Михаила.

Кой незнае съ какво загрыжваніе отъ своѭ страни обградилъ желаннытѣ пришелцы, тойзи който между прѣпирнытѣ на Римъ и Византіѭ поставилъ задачѫ за народътъ си Славенското богослуженіе. Кой незнае, че съ трудоветѣ на Климента, Горазда, Наума и дрг. испѫдены изъ Моравіѭ ученицы Меѳодіеви, Славенското богослуженіе ся утвьрдило и заячило въ Българскытѣ земи, и най-послѣ ся турило здраво основаніе за самостоятелнѫтѫ Славенскѫ Черквѫ въ Българіѭ, коѭто още при Бориса была раздѣлена на седемь главны Епархыи. Великодушното покровителство на Бориса-Михаила, което направилъ той на пришелцытѣ славены, подѣйствувало въ народътъ. Устроявали ся черквы, възниквали училища, распространявало ся книжното ученіе, процьвтявала най-послѣ Славенската Книжевность. Просвѣтителната дѣятелность на Бориса-Михаила оправдала завѣтното негово призваніе. И ный, чрѣзъ десеть вѣкове, огрѣяны отъ нейнѫтѫ свѣтлинѫ, като прославямы труденицытѣ пришелцы, какъ да не смы длъжны да почтемъ паметьтѫ на тогозь, на которото душата была испълнена съ привѣтъ къмъ създателитѣ на тѫзи книжевность, заритѣ на которѭто сѫ запалили свѣтилото на Славенското просвѣщеніе?

Тържественото признаніе за участіето на Бориса Михаила въ туй просвѣщеніе е длъжната дань отъ нашѫтѫ бла-

годарность. Азъ ся помѫчихъ да изобразіѭ само това значеніе на Бориса Михаила, което исторіята за просвѣщеніето на славенытѣ трѣба да признае за наше общо славенско достояніе. Като не сьмь въ силѫ да доисприкажѫ за всичкытѣ моменты на неговътъ животъ, то пакъ сьмь честитъ, дѣто на тозь день, посвещенныйтъ на неговѫтѫ паметь, могѫ още да произнесѫ общійтъ сѫдъ за животътъ на тойзи великъ помазанникъ Божій. Произнасямъ го не съ мои думы, но съ думытѣ на едного съврѣменника, който е лично познавалъ Бориса-Михаила. Знаменитыйтъ прѣемникъ на Фотія, патріархъ Николай, въ 919 год., дѣто ще каже, 20 или 25 годины подиръ смьртѫ му, произнеслъ приснопаметнытѣ тѣзи думы за Бориса-Михаила. Като знаялъ лично неговътъ животъ, испълненыйтъ съ святость, като прославя неговото миролюбіе, неговото подвижничество и ревность за доброто на народътъ си, Патріархъ Николай въ 919-тѫ годинѫ писалъ, че Борисъ, като прѣдстои съ светытѣ прѣдъ Господа сподобилъ ся *велія привѣта* за великыйтъ подвигъ на утвърждението на вѣрѫтѫ, че той, св. Борисъ, прѣбѫдва срѣдъ неизреченного небесно сіяніе. Тъй сѫдилъ за Бориса този който е и самъ причисленъ въ ликътъ на святытѣ. А то ще рече, че сѫдътъ за живота на Бориса Михаила е произнесенъ отъ святы уста.

За насъ остава, като повторимъ признателно този сѫдъ, да озаримъ съ него лѣтописътъ на Българскый народъ.

Истина е че завистливото врѣме ны е лишило отъ бытописанія начертани на книгѫ, но значеніето на подвигътъ на Бориса Михаила е дълбоко впечатано въ сърдцата на българскытѣ славены и може да ся чете въ всякой періодъ на тѣхный животъ, въ теченіето на изминѫлытѣ десеть вѣкове, като начевамы отъ достопаметнѫтѫ 870 годинѫ. Истина е че сѫдбытѣ на този народъ като сѫ забравены или излишены отъ съперницытѣ му ный твърдѣ малко гы разбирамы; но тѣ сѫ знаменателны,—като доказватъ, че една идея, веднъжъ като ся зарони въ душіѭтѫ на народа не му дава да ся изгуби между прѣвратностите и, като въскрьснува тя, въскрьсява съ себе си и неговѫтѫ енергіѭ. Българскый народъ е прѣтърпѣлъ много пораженія но всякога е оставалъ вѣренъ на тѫзи идеѭ която го е движила. И въ 9-то столѣтіе и въ 12-то и въ 14-то и сега въ 19-то, той изражява еднѫ мысль на народность, основанѫ за славенското богослуженіе. Страшны сѫ были потрясеніята въ срѣдъ които е коченясвало (вцепѣвало) съзнанието на този народъ и пакъ тѫзи мысль възниквала е като фениксъ отъ пепелището на народното достояніе.

Отъ врѣмето на възобладаването на християнството, неговата исторія е редъ испытни, всрѣдъ които тази завѣтна мысъль го е спасавала отъ съвършенно исчезнуваніе.

Тъй, въ 9-то и 10-то столѣтіе въ лицето на своитѣ прѣдставители той ся явява силенъ неинъ двигатель и създава за себе си и за другытѣ славенскы народы паметницы достойны за изучваніе.

Отъ свършеніето на 10-то до кѫдѣ крайтъ на 12-то столѣтіе подъ гнетътъ на Византіѭ, която бѣ поставила Българіѭ поприще на разореніе отъ монополіи и нападенія отъ кочующытѣ народы — той, сирѣчь Българскыйтъ народъ спази паметьта за Славенското богослуженіе, като удържѣ възможнѫтѫ самостоятелность на Българскѫтѫ Черквѫ.

Отъ 12-то до 14-то столѣтіе включително той изново възниква въ политическый свѣтъ. Като образова господарство, ако и дълбоко поразено отъ византійскѫтѫ цивилизаціѭ, Българскый народъ го съзидва врьзъ твърдѫтѫ основѫ на Българскый патріярхатъ.

Най-послѣ въ періодътъ отъ 14-то столѣтіе въ теченія на четыри вѣкове, подъ гнетътъ на черковното иго на фанаріотытѣ, той кога какъ ся окопытвалъ отъ угнетеніята, въздышалъ за своѭтѫ черквѫ, пазителницѫтѫ на славенското богослуженіе. И сега когато изново своерасчетливы пропаганды толкозъ ся мѫчихѫ да свьрнѫтъ отъ пѫтътъ раскалтены-тѣ умове, все тѫзь мысль, мысльта на славенското богослуженіе не е прѣставала и не прѣстава да е пѫтеводителка, тя упѫтва усиліята на тозь народъ къмъ завѣтното възсозданіе на онѫзь наредѫ която подобава на народнѫ черквѫ.

Тъй вѣренъ на призванието си е българскыйтъ народъ, който вѣрно слѣдува призванието на първозванныйтъ си князь Бориса-Михаила, праотеца на славенското просвѣщеніе.

Въ идущытѣ си броеве ный ще обнародвамы и другытѣ не по-малко интересны слова на другытѣ ораторы, а сега ще приведемъ нѣкои отъ по-любопытнытѣ молитствованія при напиваніе-то на разны Здравицы во врѣме на угощеніето.

Най-напрѣдъ Г-нъ Н. Х. Палаузовъ изрекълъ слѣдующѫтѫ Здравицѫ:

„На днешній день Българскый народъ празднува тысящелѣтіето отъ утвърждението на своѭтѫ православнѫ черквѫ. Този тысящелѣтенъ періодъ, който води началото си отъ 870 годинѫ, когато просвѣтената съ свѣтлинѫтѫ на християнскѫтѫ вѣрѫ България ся възсъединила съ Источнѫтѫ черквѫ, има важно историческо значеніе: като спазилъ православнѫтѫ вѣрѫ и Славенското богослуженіе българскый народъ, като прѣдень стражъ, който е испыталъ на себе си властолюбіето на Римъ, оградилъ другытѣ православны славены отъ всепоглъщающето латинство и съ самото това способствовалъ за утвърждение на національнытѣ черквы.

Като празднувамы настоящето тържество, което съвпаднѫ съ възобновеніето на независимѫтѫ българскѫ Іерархіѭ сега, и което вы, *мил. гос.* въ знакъ на вашето къмъ Българскый народъ съчувствіе, почетохте съ присѫтствието си, прѣдлагамъ Здравицѫ за утвърждението и распространеніето на православнѫтѫ вѣрѫ за напрѣдъ още повече и за прѣуспѣваніе-то на българскый народъ въ тойзи пѫтъ къмъ едно по добро развитіе.....„

— *Г-нъ П. Г. Митровичь исказалъ слѣдующѫтѫ Здравица:*

Братія!...: Пріятелитѣ и непріятелитѣ на Българитѣ признаватъ у тѣхъ забѣлѣжителнѫтѫ и свѣтлѫ чертѫ въ исторіѭтѫ на Славенството — то е хылядогодишното упорно и строгопослѣдователно вардяніе на православието, като единственно духовно начало, за тѣхното *взаимно* свьрзваніе и обединеніе на вѣчны врѣмена. Ни дуалистическытѣ ереси, ни козвитѣ на Латинството и на неговытѣ мисіонери, нито, най-послѣ, съ нищо неоправдаваемы-тѣ прѣслѣдованія на православнытѣ отъ православны не сѫ склонили Българскыйтъ народъ на постыдны устѫпки: ще да каже, че е несъкрушима силата на всичко що ся изработва отъ съзнанието на цѣлый народъ, безъ насочваніе отъ некалесаны пріятели водачи и тъй наричаны пріятели на человѣчеството.

Отнѣкынъ, съ единъ Султановъ Ферманъ быде разрѣшено отдѣленіето на Българскѫтѫ черквѫ отъ Цареградскѫтѫ. Тежко, многовѣково брѣме ся свали отъ прѣносливытѣ плещы на многострадалный Българскый народъ и той е вече на вождѣленного пристанище. Слѣдъ такъвзь еднѫ грѫмаднѫ побѣдѫ, Българскый народъ отъ всичко най-естественно му бы было да ся наслаждава на миръ и покой и да ся занимава исключително съ вѫтрѣшнытѣ распорежданія и устроеніе на бытътъ си. Но ето види ся че мѣрката на испытанието още не ся е испълнила: появи ся противодѣйствіе отъ еднѫ странѫ, която е постоянно противодѣйствовала на законното стремленіе на Българитѣ. Азъ казувамъ за извѣстнѫтѫ на всичкы ногѫ, въ коѭто ся доказва че безъ вселенскый съборъ Султанътъ не былъ властенъ да постанови крайнето рѣшеніе по въпросътъ за отдѣленіето на Българскѫтѫ черквѫ отъ Цареградскѫ-тѫ.

Тъй ли е то, и възможно ли е единъ кракъ назадъ въ тѫзи работѫ,"отдавна вече прѣкѫпоненѫ отъ сѫдбѫтѫ„ и която е достигнѫла до апогейтъ си, — това ще го покаже скорото бѫдуше.

Прѣдлагамъ здравицѫ за Българскый народъ . . . . . „

— *Г-нъ Говедарецъ произнесьлъ слѣдующѫтѫ Здравицѫ:*

" Прѣди малко ся сключи тысящелѣтіето отъ утвърждението на народнѫтѫ Българскѫ Черквѫ. Безъ припираніе Българитѣ много сѫ съдѣйствували за сполучливого распространеніе на християнството въ другытѣ Славенскы земи. Въ теченіето на тысящелѣтіето, подъ тежкото притискаваніе и на духовно инородно иго, светата православна вѣра е была главенъ двигатель на правственныйтъ и физическыйтъ животъ на българитѣ и нити крачка не е отстѫпила отъ пѫтътъ, който ѝ сѫ завѣщали равноапостолнытѣ братія Кыриллъ и Меѳодія. Ный не ще сбъркамы ако допуснимъ, че тая вѣра е създала настоящійтъ Българскый народъ който ся не поддава лесно на чуждытѣ елементы и ся отличава между другытѣ славенскы племена съ необикновеннѫтѫ силѫ на тьрпѣніе, проникнѫто съ духътъ на Евангелскый завѣтъ. Послѣдицытѣ на това ный вилѣхмы въ станѫлото по-прѣди рѣшеніе на Българскый черковно-народный въпросъ.

Слава, Братія, на сегашното тържество....„

Η ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΒΕΖΥΡΙΚΟΝ ΤΕΣΚΕΡΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ.

(Συνέχεια καὶ τέλος).

Ἀλλ' ἂς ἀφήσώμεν πρός στιγμὴν τὰς τοιαύτας ἀντιφάσεις τοῦ Πατριαρχείου καὶ πρὸς ἑαυτὸ καὶ πρὸς τὴν ἀρχαίαν αὐτοῦ ἱστορίαν, ἃς λησμονήσωμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος κἂν τὰ ἐπιθετα, δι' ὧν ἠξίωσε νὰ περικοσμήσῃ τοὺς Βουλγάρους, τὰ ἀγαπητὰ ἐν Χριστῷ τέκνα αὐτοῦ ὁ Γεραρὸς Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ὁ σεβαστὸς αὐτῶν Πατὴρ καὶ τὰ ὁποῖα ἀποδεικνύουσι τὴν πολλὴν αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς ἀγάπην· δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ μὴ ἐκφράσωμεν τὴν ἀπορίαν ἡμῶν, πόθεν μαθὼν, ἢ ποῦ τοῦ ὑπουργικοῦ τεσκερέ ἰδὼν τὴν λέξιν Βουλγαρικὴ ἐκκλησία συνεσώρευσεν ἀτόπως τοσούτους συλλογισμοὺς καὶ τοσαύτας θεωρίας λαμβάνων πρὸς ἄλλους καὶ ἀξιοθαυμάστους, ἀλλ' ὅλως περιττὰς καὶ ἀκαίρους εἰς ἔγγραφον ἔχον τὴν ἀξίωσιν, ὅτι ἀνασκευάζει τὸν ὑπουργικὸν τεσκερέν. Ἡ Α. Παναγιότης διαβεβαιοῖ, ὅτι ἀνέγνω τὴν λέξιν ταύτην ἐν τῷ Βεζυρικῷ Τεσκερὲ, ἀλλ' ἡμεῖς τετράκις ἀνέγνωμεν τὸ Βεζυρικὸν τοῦτο ἔγγιαφον, ἐξωνυχίσαμεν μετὰ προσοχῆς ἕκαστον στίχον αὐτοῦ, ἀλλὰ τελευταῖον μὴ εὑρόντες αὐτὴν ὑπεθέσαμεν τρία τινα, ἢ ὅτι ἡ ἐν ταῖς ἐφημερίσι δημοσιευθεῖσα μετάφρασις τοῦ ὑπουργικοῦ τεσκερὲ εἶναι ἐλλιπὴς, καὶ ὡς τοιαύτην παρακαλοῦμεν τὴν Βυζαντίδα τήν καὶ πρώτην δημοσιεύσασαν τὴν μετάφρασιν νὰ διορθώσῃ τὸ σφάλμα προστιθεῖσα τὴν λέξιν «Βουλγαρικὴ Ἐκκλησία» ἢ ὅτι ἡμεῖς δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἀνακαλυψωμεν, ὅ,τι οἱ ὀφθαλμοὶ ἄλλων ὀξύτεροι καὶ φωτεινότεροι ἀνεῦρον, ἢ ὅτι τελευταῖον οἱ συντάξαντες τὴν πρὸς τὸν ὑπουργικὸν τεσκερὲν ἀπάντησιν, εἰς ἣν ἐτέθη καὶ ἡ ὑπογραφὴ τοῦ Οἰκουεμνικοῦ Πατριάρχου, ἠπάτησαν αὐτὸν ἀναγκάσαντες νὰ ὑπογράψῃ ἀπάντησιν ἀνασκευάζουσαν πράγματα ἀνύπαρκτα, αὐτὸς δὲ ἐξηπατήθη ἀκῶς ὑπὸ τῆς μακρᾶς ἀρρωστίας ἐνέδωκεν ἄνευ μακρᾶς ἐρεύνης. Ἀλλὰ καὶ τότε μένει ἄπορον πῶς ἄνδρες τὰ πρῶτα φέροντες τοῦ ὑπὸ τὸν Πατριάρχην κλήρου καὶ λογάδες τοῦ Γραικικοῦ ἔθνους κλεϊζόμενοι ὑπέπεσον εἰς σφάλμα ἀσύγγνωστον καὶ βαρὺ, νὰ ἀποδώσωσιν εἰς τὸν ὑπουργικὸν Τεσκερὲν, ὅσα δὲν ἐμπεριέχονται ἐν αὐτῷ, καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν ἀνυπάρκτων πραγμάτων νὰ οἰκοδομήσωσι τὴν ἀπάντησιν αὐτῶν πρὸς τὸν μέγαν Βεζύρην.

Ἀλλὰ μήπως ἡ λέξις αὕτη τὴν ὁποίαν προγράφει μετὰ τοιαύτης ἀγανακτήσεως ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς χρήσεως εὑρίσκεται ἐν τῷ αὐτοκρατορικῷ φιρμανίῳ ἐπὶ τῆς σημασίας, τὴν ὁποίαν πολεμεῖ ἡ ἀπάντησις, καὶ ἀπατηλὴ τις ἀνάμνησις ὡσάν τι φοβερὸν ὄνειρον καταδιώκουσα τοὺς συντάκτας ἠπάτησεν αὐτοὺς, ἵνα γράψωσιν ἀλλ' ἀντ' ἀλλων συγχέωντες τὰ δύο ταῦτα ἐπίσημα ἔγγραφα, τὸ ὑψηλὸν φιρμάνιον καὶ τὸν Βεζυρικὸν Τεσκερὲν; ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν δύναται τις νὰ ὑποθέσῃ· διότι ἐν τῷ ὑψηλῷ φιρμανίῳ δὶς μόνον ἀπαντᾶ ἡ λέξις Βουλγαρικὴ Ἐκκλησία ἔχουσα σημασίαν ὅλως μερικὴν καὶ περιωρισμένην, ὁποίαν ἔχει καὶ ἐν τῇ ὁμιλουμένῃ, ἐπέχουσα δηλ. τὴν θέσιν τῆς λέξεως «ναὸς» καὶ ἀναφερομένη ἅπαξ μὲν εἰς τὸν ἐν Φαναρίῳ Βουλγαρικὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Στεφάνου, καὶ δεύτερον εἰς τὸν ἐν Φιλιππουπόλει ναὸν τῆς Παναγίας. οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ εἰς οὐδέτερον τῶν ἐπισήμων τούτων ἐγγράφων ἀπαντᾶ ἡ λέξις «Βουλγαρικὴ Ἐκκκησία» ἐπὶ τῆς σημασίας, ἣν ἠθέλησαν νὰ ἀποδώσωσιν εἰς αὐτὴν ἤτε πρὸς τὸν Ὑπουργικὸν Τεσκερὲν ἀπάντησις τοῦ Πατριάρχου καὶ αἱ Γραικικαὶ ἐφημερίδες. Εἶναι δὲ λίαν λυπηρὸν, ὅτι ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ὑπογράφων τὸ ἔγγραφον τοῦτο δὲν διέταξε νὰ ἀναγνώσωσιν εἰς ἐπήκοον αὐτοῦ πρῶτον τὸν ὑπουργικὸν τεσκερέν, καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀπάντησιν, καὶ τότε νὰ ὑπογράψῃ αὐτήν.

Пьрва дума.

— Има ли или нѣма двѣ партіи въ Смѣсеныйтъ Приврѣмененъ Българскый Съвѣтъ ный още положително незнаемъ, но злитѣ языци искатъ да кажатъ че има, и споредъ както придъвкуватъ една по-голѣма часть была ужь за Съборнѫ Черквѫ, а една по-малка, която даже и партія не може да ся нарече дръжи за Екзархатъ въ буквален смыслъ на думѫтѫ. Ный нѣма тука да раскрывамы кой на коѭ партіѭ принадлежи нито да придирямы кой има право или не. А споменѫхмы за това тъкмо за туй, защото искахмы да кажемъ нѣщо по поводътъ на появенното въ Турціѭ писмо противу Г-на Крьстовича.

Както ный можахмы да забѣлѣжимъ двѣтѣ тѣзи страны една друга за не добро-то си като мыслятъ и говорятъ, приписватъ това умразно появеніе една на другѫ и ся силятъ да ся въсползуватъ отъ това всяка една за униженіето на другѫ, и това е което ны смущава и което налага намъ дължность като вѣстникари да кажемъ едно що за прѣсѣкваніе на тѣзи усилія и за запрѣдваряніе на възможнытѣ непріятны отъ тѣхъ слѣдствія. И първо, ный ще кажемъ че желателното и благоразумното е да исчезнѫтъ всякы взаимны подозрѣнія между двѣтѣ партіи и да прѣстанѫтъ онѣзи недостойнытѣ за человѣцы. общественны дѣятели порицанія едны врьзъ другы за тозь прѣдмѣтъ. Защото до колкото ный смы могли да удиримъ и по разны съображенія да заключимъ, това гнусно дѣло не е освѣнъ произведеніе на едно само лици на коѭ отъ поменѫтытѣ партіи принадлежи, нито пакъ може си поясни отъ каквы побужденія движимо е прибѣгнѫло къмъ туй непочтенно срѣдство, на ратуваніе противу личноститѫ на едно заслужено и уважаемо отъ народътъ лице. Отъ комисіѭтѫ ли е или не, подозрѣваемыйтъ отъ насъ тайнъ и недостоинъ съперникъ на Г-на Крьстевича, излишно е да ся говори, доволно е да кажемъ че комисията е длъжна прѣди всичко съ благоразуміе да избиколи този на пѫтьтъ ѝ туренъ камѣкъ за спъваніе и да ся не увлича да ся мае съ него да го отмахва и расчиства, а да оставатъ назадъ по главнытѣ ѝ работы.

Споредъ нашитѣ свѣдѣнія комисията скоро помъ е рѣшила да подаде прошеніе на Висо. Правителство, и да иска наказанието на тозь охулникъ, който чрѣзъ печатътъ е дерзналъ тъй безобразно да нападне едного отъ съчленоветѣ ѝ и то най-достойныйтъ. Ревностьта на почтеннытѣ членове отъ комисіѭтѫ е похвална за това отношеніе, но ще приложимъ че е нѣкоя суетна. Защото не ще дойде съ това до другъ освѣнъ до едно униженіе на себе си и по-голѣмо на лицето което тя иска да защити.

Какъ тъй, ще ни кажѫтъ? Развѣ нѣма законы? нѣма правосѫдіе? Има, ще отговоримъ, но 1-во споредъ съдьржанието на писмото законътъ на печата не ще да рѣши едно строго наказаніе, а ще допусни таквызъ изобличенія, които вмѣсто да удовлетворятъ ще породятъ отъ еднѫ странѫ повече огорченіе а отъ другѫ повече раздраженіе и по-голѣмо ожесточеніе и по-голѣмѫ смѣлость въ слѣдуваніе на тѫзь безобразнѫ обсѫдѫ.

2-ро Нека не испущатъ изъ видъ, почтеннытѣ бранители на Г-на Крьстовича, че уразныйтъ той хулникъ е былъ и толкозъ безумникъ дѣто да не е зелъ мѣркы и за своѭтѫ прѣдопазѫ отъ всяко случайно. И какво ще бѫде негодованието на всякой почтенъ Българинъ, ако за съперникъ на г-на Крьстовича излѣзе на лице, *келешь* нѣкой си, когото са убѣдили или подкупили да подпише този пасквиль? Има ли си мѣстото почитаемытѣ членове да ся заловятъ съ единъ такъвъ ничтожникъ за честьтѫ на г-на Крьстовича, и ще го приемѣ ли това самъ г-нъ Крьстовичь?

Не; ще кажемъ ный, комисията е длъжна да защити честьтѫ на г-на Крьстевича и да го не изложи въ сравненіе съ таквызи ничтожны съперницы. Не дигайте тѣзи долуплъзящи гадины до свѣтлото положеніе на почтенныйтъ люліе. Доволно е за тѣхъ прѣзрѣніето за което сѫ достойны и което заслужватъ съ таквызито си гнусны подвизы. Името на заслуженытѣ людіе всякога стои по-горѣ отъ всякы клеветѫ и тѣхна награда е оцѣненіето и почитаніето отъ по-просвѣтенѫтѫ и по-разумнѫтѫ часть на народа.

Тѣзи редовно записахмы ный не за да ги вѣрнемъ почитаемытѣ членове на комисіѭтѫ обаче намѣреніето имъ, което тѣ вѣроятно ще имат своитѣ резоны както да го прѣдпріематъ тъй и да го слѣдуватъ или не, но по дължность въ грижѫтѫ си за общественытѣ ни работы да не бы отъ таквызи едны придирки да ся порадятъ новы раздраженія и неспоразумѣнія между членоветѣ на комисіѭтѫ и послѣдуватъ новы спънки въ народнытѣ ни работы. Общото мнѣніе и съгласнытѣ благопріятны отзывы на Българскый печатъ за Г-на Крьстовича сѫ най-доброто удовлетвореніе за него. А това което комиссията може да направи повече, ако исканото е, основавана на законытѣ на печата да прикани истыйтъ листъ който е обнародвалъ вѣроятно не по-лошь умыслъ, тѣзи охулваніе да обнародва и опроверганията имъ отъ страна на комисіѭтѫ. Естественно гласътъ на почтеннытѣ членове отъ комисіѭтѫ ще бѫде потежъкъ прѣдъ общото мнѣніе отъ гласътъ на единъ погаенъ охулникъ.

„Дописки на „Македонія.

Віена *17 Май 1870. — Г-не Редакторе!*

Кореспонденціи отъ разни страни, вмѣстени въ Българскитѣ Вѣстници, говорятъ различно за нѣкакви си устави съ изработванието на които ся занимавалъ новосъставенія българскы *Съвѣтъ* въ Цариградъ. Убѣденъ въ безкрайната важность на този предметъ, азъ ся усѫдявамъ да ви съобща мнѣнието си не вѣрно уставитѣ за които нямамъ ни най-малкото понятіе, но за начина на тѣхното работеніе; и ако, Господине Редакторе ако видите че мислитѣ ми сѫ свясни можете ги публицира.

Членоветѣ на новія ни Народенъ Съвѣтъ, който ся е завзелъ съ уреждението на въскресената Българска чьркова, сѫ сичкы лица учени, опитни и достойни за повѣреніето на народа; мѫчно бы ся намѣрили другы единородци въ състояніе да изработятъ нѣщо по-съвършенно отъ онова което ся очаква отъ народнія нашъ Съвѣтъ. Но това явно достоинство на тѣзи Господа имъ налага и толкозъ по-голѣми дължности къмъ народа, дължности, които по злощастіе не виждаме да сѫ ся взели до сега въ вниманіе.

Но този часъ никой Българинъ — освѣнъ привилегированитѣ — неможе каза позитивно какъ е поне физіономія на уставитѣ които *вѣстницытѣ* работятъ отъ толкозъ време насамъ. Сѣкый ще даде право на единъ нашъ единородецъ, който предъ нѣколко дена потвърдявалъ серіозно, че Народнія ни Съвѣтъ ся занимава да изнамѣри какъвъ кроежъ тряба да имать антеріитѣ, потуритѣ и другытѣ подробности на бѫдѫщнитѣ свѣщенници въ Екзархатътъ. И наистина, като не ся е публицирало до днесъ нѣ-

неможе каза позитивно че този добръ Българинъ има грѣшка.

Коя е обаче причината на тази тайность която е покрила съ мракъ работитѣ на Цариградскія ни Съвѣтъ? Ето питанието което си прѣдлага загрижено сѣки Българинъ.

Като хвърлимъ погледитѣ си върху цѣла образована Европа виждаме съ задоволствіе че сичкытѣ общи работи ся вършатъ тамо, отъ началото до края, публично, открито: сѣкій комуто Богъ е далъ умъ, си дава мнѣнието чрѣзъ пресата или чрѣзъ петиціи и проч. и извършителитѣ на тѣзи общи работы отбиратъ и заключаватъ съгласно съ правдата и общото желаніе. Комисиитѣ, Съвѣтитѣ, Парламентитѣ публицирватъ день по-день и прьскатъ до най послѣднята колиба сичко което тѣ вършатъ; за това въ тѣзи благословени земи сичко отива превъсходно, богатството и просвѣщеніето изливатъ своитѣ благодѣянія и до най-послѣдни-тѣ села.

Само Римската държава е нѣма; само тамъ ся върши сичко тайно и самопроизволно; но за това и не съществува нито единъ Българинъ който бы посъвѣтвалъ народа си да подражае примѣра на Іезуититѣ, които ся старятъ, не да образоватъ народитѣ, но да повърнатъ пакъ вѣхтія чорбаджилъкъ въ Европа.

Съ добиваніето на своята чърковна автономія нашія народъ привлечи особенното вниманіе на образованнага европейска публика: сега отъ насъ зависи да спечелимъ симпатіята на тази публика стига да управляваме народнитѣ си работи като хора образовани.

Слѣдователно, засѣданіята на *Свѣта* тряба да ставатъ редовно и публично; отредени писари тряба да държатъ колкото по обширни протоколи е възможно на тѣзи засѣданія, за сичко що ся е прѣдложило, поправило, прилложило или неодобрило; най-послѣ, тѣзи протоколи да ся публицирватъ сяка недѣля на цѣло и да ся прьскатъ между народа.

До сега Българскія народъ е былъ подъ ржководството на владицытѣ и чорбаджиитѣ: тѣ ся мислили, тѣ ся работили за или противъ него; той обаче като недостоенъ и прѣзрителенъ си е глѣдалъ оралото и иглата. Да ли не е дошло още врѣмето да ся повика нашія народъ да удови самъ управленіето на работытѣ си, които само нему принадлежатъ, които му сж най скжпи, защото ся докачатъ на съвѣстьта му и на вярата му! А това повикваніе на народа тряба да стане отъ страната на нашитѣ образовани мжжіе, отъ страната на нашитѣ съвѣтници.

Утря ще ся свикатъ въ Цариградъ прѣдставители отъ Епархіитѣ за да *одобрятъ* изработенія отъ *Свѣта* черковенъ уставъ. Ако мисіята на тѣзи представители ще бжде да кажатъ само едно *свѣтъ* въ събраніето, вярвайте да много по умно ще бжде да си стоятъ тѣзи чорица въ селата си: *свѣтъ* е една ефтина чока по нашитѣ страни, и незаслужва да ся плиняватъ за нея суми голѣми които исщатъ да докаратъ друга полза освѣнъ да ся затворятъ самъ тамъ някои училища, или да ся исплѣдятъ по няколко учители. Ній на ли знаемъ колко сж тѣжки нашитѣ общини; сяко извънредно иждивеніе ги укоцява.

Ако ли напротивъ, мисіята на епархійскытѣ прѣдставители ще е да изработятъ чърковнитѣ устави, или поне. да прегледатъ, поправятъ — ако е нужно — проектитѣ които ще имъ ся прѣдложатъ отъ съвѣта, тогази тряба да ся остави на народа доволно време за да изучи добра този предметъ. тъй щото неговитѣ прѣдставители да могатъ да разсждатъ зряло върху този толкозъ важенъ въпросъ въ Цариградското събраніе и да направятъ тѣзи устави споредъ духа и желаніето на тѣхнитѣ епархіоти. А това изучваніе на този въпросъ отъ страната на българскія народъ може да стане, най-скоро и най-лесно, чрѣзъ горѣизложенія начинъ; сирѣчъ като ся публицирватъ разисканиятa които ставатъ въ съвѣта върху проектираните устави.

Да ся направятъ тайно устави; да ся свикатъ епархійски прѣдставители като отъ гораты, безъ да знаятъ за какво отиватъ въ Цариградъ; да имъ ся отрѫгне отъ устата по едно *еетъ*, сичко това е прѣдъ моитѣ очи единъ гьозбоеджилакъ срамотенъ за единъ народъ който почита себе си и ся старае да го почитатъ и другитѣ.

Не искамъ да кажа че това е намѣреніето на почтенитѣ лица въ народнія ни Съвѣтъ; убѣденъ сжмъ напротивъ че тѣ сж най-голѣмитѣ противници на всяко нарушеніе на народното достолѣпіе. Но удивителното тяхно мълчаніе до сега е единчката причина която породи някжвъ страхъ въ всичкія народъ върху резултата на правдинытѣ които му ся дадоха отъ царското Правителство. * * *

Камъ Святѣйшія Българскый Священноначалническый Съборъ на Орта-кюй.

Высокопрѣосвященнѣйши Пастиреначалници и Отци!

Слѣдъ приличнытѣ наши поклонения и изискования на Вашитѣ Богоугодны молитвы и благословенія приходимъ днесь чрѣзъ настоящето наше смиренно писмо да явимъ на Ваше Высокопрѣосвященство великжтж нашж радость и душевно удоволствіе, съ които сърдцата ни ся испълнихж щомъ навѣрно ся научихме отъ телеграфическытѣ извѣстія на съсѣдните намъ градове и отъ народныте Вѣстницы, че Негово Императорско Величество Милостивыйтъ нашъ Царь Султанъ Абдулъ Азисъ Хванъ, подбуденъ отъ крайнж справедливость и отеческж грыжж даде высокъ Ферманъ за конечното рѣшеніе на многожелаемыйтъ ни църковенъ въпросъ и за припознаніето на самостоятелнж Българскж Църквж и Народнж Іерархііж подъ *оффициално наименованіе* БЪЛГАРСКЖ ЕКСАРХІЖ.

За всичко това като отдадохме благодареніе на Всеблагаго Бога че іе устроилъ така да се избави народътъ ни и църквата ни отъ инородното и чуждо за насъ духовенство, незабавно слѣдъ черковенъ отпустъ на Благовѣщеніе въздадохмы вси единодушно теплите си молитствованія и усердни благодаренія на Всевишняго Творца за здравието и дългоденствіена Н. И. В. Държавнѣйшійтъ нашъ Царь С. А. А. Ефендимисъ, който благоизволи да направи едно толкосъ голѣмо благодѣяніе на своите вѣрны подданницы Българе.

Слѣдователно, ако и отдавно врѣмя, како чисти Българи искренно смы желаяли рѣшеніето на Българскый-о Въпросъ и припознаніето на народно независимо священноначалство, но никакъ не смы имали лесниижтж отъ народныя ни непріятель.... фанаріотинъ Іеротея и отъ нѣговыйтъ тука Господинъ П. Петра до сега свободно и писменно да изразимъ това наше горѣщо желаніе прѣдъ Високославното Правителство на любезныйтъ Господарь Султанъ Азиса, како що направихж другыте Българскы Епархіи.

За това сега, при конечното рѣшеніе на въпроса, като изчезнахж вѣкіе страховытѣ отъ сърдцата ни, вкоренены въ насъ отъ грьческытѣ интриги и заплашванія ся събрахме въ училището Кавадарско и Ватошко и направихме съ знаніето на местното Начадство едно благодарително и молително Прошеніе до Н. Ц. В. чадолюбивыйтъ ни Баща, за да благоизволи да тури подъ духовното управленіе на припознатжтж вече Българскж Екзархііж и нашето Тыквешко окружіе, което за наше доброщастіе, е населено само отъ чисты Българи— Православны и мусюманы. Това Прошеніе ви приключавамы тука и Ви умоляваме незабавно да го прѣдадете на Честното Ц. Правителство.

Такожде молимъ и ваше Высокопрѣосвященство да пріемете въ обятіята на българскжтж самостоятелнж Церквж и Екзархііж и нашето Тыквешко православно жителство, и съврѣменно да благоволите писмено да ны поучите на вѣра и на законъ и священницытѣ ны да наставите на пълно и правилно извършуванѣ на священнодѣйствіята имъ.

По това умолявате ся, ако е потрѣбно да ни испроводите за сѣга до 150 свидѣтелства за вѣнчаніе на законны бракосъчетанія прѣзъ Прилѣпъ.

Прочее като ся прѣпоржчавамы на Богопріятните Ваши молитви и благословенія, колѣнопрѣклонно цѣливамы Вашитѣ святы десницы и останувамы за всегда съ подобающето почитаніе да смы — *Покорнѣйши ваши духовни чада Общины: Кавадарскж, Ватошкж и сичкыть жители отъ Тиквешкжтж.*

(Слѣдуватъ подписить.)

П. П. Родолюбивый Г. редакторе на Македонііх. Искрѣнно ви умолявамы да подсетитѣ тамо сичкытѣ родолюбиви братія: Българското Читалище, Благодѣтел. Братско Дружество и родолюбивата и благодѣтелна ваша Община да ни подаратъ (както що сж направили и на много другы таквы мѣста) и намъ овдѣ бѣднитѣ и потъпкани въ невѣжеството отъ грьцката злоба со нѣкое годишнс теченіе отъ вашія вѣстникъ и отъ другытѣ, съ което голѣмо благодѣяніе ще направятъ, понеже както що знаете никакъвъ вѣстникъ не пристигва тука во нашата каазж, и за това ке ви бидемъ признателни за вѣкы.

Скопія, 5 Априлія 1870, Молимъ вы, да се смилите да изложите и овая моя дописка, что ви пракямъ, зачто мислимъ да не е право да остане неявено на свѣтъ, что се учинало у Скопіо. Сумъ слушалъ отъ мнозина, зачто Скопіо было старъ, прочуенъ и любопытенъ градъ, и сумъ желаялъ отъ много време да го видимъ. Денеска ми се случи да дойдамъ по своя работа у него, и како что бѣвъ слушалъ да е былъ градотъ старъ, прочуенъ и любопытенъ, се гледа да е было така и некои отъ старинытѣ му уще стоятъ, но денешніотъ народъ, что живѣе у него, не е оня, что былъ напрѣдъ. Напрѣдніотъ духъ, како сумъ слушалъ денеска у Скопяны го нѣма; по-прьвити граждане, како се научивъ, освѣнъ двѣ лица, све се погрькоманиле. Така и владыката имъ се погодилъ много свирѣпъ, сосъ пари богатъ, а со наука само еленсоме о теосъ и кириялейсонъ, друго даке Богъ, дай пары, ама не бѣлы, но жуты, зачто бѣли не познавамъ и не сумъ амалинъ да носимъ тежина. Отъ народътъ у по некои има чувствителна искра за народность, но и она слаба, како оной семе, что паднало на каменливо мѣсто, та како нема влага, се суши брьзо. Но при все това како что видовъ и се научивъ отъ вѣрны нѣкои лица, тыя двѣ прьвы лица съ народътъ доста голѣма дерзость показали и доста ударъ принели на фанаріотскіотъ имъ агентинъ.

Отъ прошлый Петковденъ като почувствовали за Бугарскіотъ въпросъ, со изинътъ отъ Честното ни Правителство на милостивъ нашъ Царь Султанъ Абдулъ Азисъ, да го поживи Богъ много годинъ! направили общій махзаръ, со когото се отнели до Вали пашж и до Высока Порта и явили, зачто Грьцка патрикана и незинъ владыка Паисія непознаватъ, а на нихно мѣсто познаватъ Бугарскіотъ у Цариградъ Синодъ; но това исхвьрлили имего му отъ цьрквыты, забранили му да иде у цьрквыты имъ, замѣнили векылотъ му, донели си вѣнчаны тежкжтж отъ Цариградъ, наредили община отъ дванаесеть лица да се управлявать цьрковны и общы работы и все наредъ, како и у по-голѣмы и образованы градища, и денеска за денеска добро врьвать работыты имъ, но владыката имъ съ своіотъ си тарафъ, много имъ прѣчилъ, и радилъ со све срьдце да гы удрьжи подъ грьчка патрикана. На прьвый Марта кога имъ стигналъ телеграфътъ отъ Цариградъ отъ Бугарскыты прѣдставители, зачто милостивъ нашъ татко Султанъ Азисъ подарилъ высокъ Ферманъ за независима на Бугарыты Іерархія, се стекло множество въ училище, се поздравили и честитили единъ другому тая радостна вѣсть и се веселили тоя вечеръ. Утрѣ день събрали се пакъ по-прьвыты отъ еснафыты въ училище и отъ тамо заедно съ учителя си Г. Христа Михаиловъ и 15—16-есеть дѣци отишли та благодарили на честитіотъ си и утесарифъ, който гы политично пріелъ, и дѣцата како испѣяли двѣ пѣсни за царско здравіе, почестилъ свиты отъ мало до голѣмо и дарилъ дѣцата по сто пары. Тоя день, ако и да было дѣлникъ, мнозина отъ еснафыты затворили дукяныте си и направили общо угощеніе въ училище. До недѣля пакъ на 8 Марта со изинъ отъ Мутесарифотъ направили едноцрьквіе, да се помолятъ единодушно Богу и мало и голѣмо за многолѣтствіе на милостивъ нашъ татко и царь С. А. Азисъ, архимандритотъ съ 15 душь священици и діяконъ откако отслужили тръжествена служба (тая нощь црьквата была освѣтлѣна съ кандила на свите враты), свите имало и голѣмо безбройно множество, дѣцата, съ зеленка въ рукы, направили литаніе, обиколили съ пѣніе една чяршія и двѣ махалы, на три мѣста ся прочитала горѣщата молитва за здравіе и долгоденствіе на милостивъ нашъ царь, и на голѣмата царска вукеля наши господари, на трите тыя мѣста грьмело рукоплесканіе и грьмогласно выканіе, да е живъ нашъ Царъ С. А. Азизъ! да живатъ наши Господари! потова ся врьнали пакъ у црьквата и откако ся дало отпустъ, ходили отъ кукя на кукя у голѣмы отдѣленія по визиты и се веселили неисказано како на Великдень. Честитіотъ Мутесарифъ за спокойствіе и тишина на народъ на литаніята пратилъ имъ и четыре заптіета, да пазатъ да не стане нѣкоя безредица. По двѣ недѣли послѣ како стигналъ царскіотъ фирманъ, ако и да глѣдали, зачто по десетый членъ ни една Епархія не ся исключавала отъ Бугарската Екзархія, много народътъ осталъ оскрьбенъ и жаленъ, зачто не била по име Скопска Епархія помината у ферманотъ; но пакъ не изгубили надежда. Лошесрьдечный фанаріотинъ който отъ край съ голѣмы лъжи и ласкателства лъжалъ народъ, како и онъ гіоемъ былъ со него и въспиралъ народътъ да не закачять ничто, но да чекать кога се свръши вопросотъ, на готово да се соединятъ съ Бугарската црьква, зачто ако потражатъ по-напрѣдъ, бугарскыти прѣдставители ке имъ зематъ харчь 400,000 хыл. гр. и другы много таквы пустословія, како видѣлъ да не была помината Скопска Епархія у ферманотъ, се зарадуялъ до уши и ся опретналъ со свои мекяринж на здраво да воспрѣ народътъ отъ пістотъ му. Что прави? убѣдилъ мутесарифа, да прочати ферманотъ у пазаренъ день со намѣреніе, кой чулъ, кой не чулъ, а онъ да извърши желаніето си; забѣлежилъ лица за прочитаніе ферманотъ све отъ свой тарафъ, ябанджіи власы и три-четворица отъ еснафыте, та кога гы праша мутесарифъ, кждѣ сте благодарни да останете, да кажатъ, подъ грьчка-патрикана. И така на 31 Марта по сущій начинъ се прочелъ ферманотъ, безъ да ся праша, кадѣ имато воліж да останете, само мутесарифотъ заповѣдалъ юзбашіята да раскаже бугарскы на слушателите. Юзбашіята и единъ владычкый привръженикъ по име Стоянъ Гале велегласно казали: чухтели? отъ денеска ке познавате грьчка патрикана и владыката, зачто Царь прави Скопска Епархія аричь и выше никой да не проговоря за бугарскыйтъ въпросъ, зачто ке буде подъ отговоръ прѣдъ Честното Прев. Еспафите како ся научили за извръшеното, утрѣ день 50 душь поднели жалба на меджлисъ, съ която явували, зачто како прѣдъ 4 мѣс. съ общій махзаръ, така и сега казуеме, да грьчка патрикана и владыката не познаваме, а познаваме Бугарскіотъ въ Цариградъ Синодъ. Честитіотъ Мутесарифъ реклъ, аджайбъ дюнъ хепинизъ мемнунъ олдунузъ, шимди башка тюрлу арзохалъ такдимъ идерсинизъ, а народътъ отговорилъ, сфендимъ вчера на прочитаніе ферманотъ не е ималъ никой отъ еснафыте, былъ е само владычкый тарафъ и ябанджіи власи, а освѣнъ това по ваша заповѣдь отъ една страна юзбашіята, а отъ друга чорбаджи Стоянъ Гале чагжра-багжра казова, царотъ Скопіе учинилъ аричь отъ ексархіята, та отъ денеска ке познавате патрикана и владыката, но мы глѣдаекы, зачто е ферманотъ отворенъ и кой кадѣ иска, има свобода да яви, казуеме ви, зачто грьчка патрикана и владыката не познаваме, а Бугарскіотъ Синодъ познаваме и молиме да ни ся даде изинъ да направиме другъ махзаръ за Валіж и Высокж Порта, да ся молиме и наша Епархіж да присоединатъ со Бугарската Ексархія, зачто овдѣ единъ грькъ нѣма, све сме чисти Бугари, за увѣреніе прашай нашите беглери и они ке ти кажатъ; и така се воспрела благодарителната мазбата, която была готова да се потврьди и прати на Вали-Паша въ Призрѣнъ, како Скопіе было благодарно да остане подъ грьчката патрикана, ама изинъ за правеніе махзаръ не имъ ся дало да правятъ; още еднашъ се помолили за това, пакъ не имъ ся дало изинъ, но не знаять зачто. Послѣ владыката отишалъ у Куманово и тамъ така како у Скопіе учинилъ, у пазаренъ день се прочитилъ ферманотъ прѣдъ неговъ тарафъ и му се дала благодарителната мазбата, а народътъ испращенъ оттова посрѣдствомъ на Икономa Попъ Димитрія и проклѣтый Денко Крьстевъ, далъ на владыката и благодарителенъ махзарь, како е благодарно Куманово да остане подъ патрикана. Неможе да се искаже, что правилъ фанаріотинтъ само да задьржи епархіята подъ патрикана, но какво се научивъ колко за три части отъ епархіята, тоесть Скопіе, Враня и Паланка, работата му пуста ке остане, зачтото народътъ постоянно иска да се соедини съ Ексархіята и воли вѣроисповѣданіе да промѣни, нежели да остане подъ Патрякана. Нека ме простатъ Г-да Скопяне, что пишемъ, непрѣдніотъ духъ у Скопіо нѣма, зачтото поглѣдай колко работы си станали, а никой до неска не гы описалъ; оттова казуямъ, да нѣма живъ духъ у Скопяните; а пакъ учителиты имъ, како се научивъ, хычь были не дѣйствителни.

ВЕЛЕСЪ. 1-ый Май 1870, — Г-не Редакторе на В. Македонія! Допискжтж отъ граджтѣ ны, която и праведно не сте пріели да обнародуваге, помѣстенж въ В. Право брой 7-ый. съсъ вниманіе прочетохъ. Съ крайне удоволствіе прочее улавямъ слабото ми перо, да докажіж какъ тази ужъ отъ странж на Велешкжтж общинж, опровергателна допискж е съвсѣмъ безумѣстнж. И като считамъ за непремѣнно почервяваніето на лицето на оныя, който сж іж подписали, правж слѣдующытѣ въпросы:

Да ли сж намира въ граджтѣ ны Велесъ единж срѣдоточнж общинж която за общинскы дѣла да прѣдставлява граджтѣ ны изобщо? Не. Когато не, какъ сж дерзнали тѣзи 6 господиновци, да подпишжтъ имя което още никакъ не съществувавъ Велесъ, а тѣмъ хичъ не прилича? Не ли за сѫщатж причинж сж изобличихж оныя лица които още завчены, прѣпятствовжтъ непрестано на това свято дѣло — централизираніето на двѣте страны? Не сж ли ежедневнытѣ имъ въ устжтж разговоры, "неможемъ, за на панъ-кого си, да ся съединимъ„? Сега когато, не смы съединены, какъ смѣнимъ съединено. вкупно, цѣло имя да подпишемъ? На ли е срахота да лъжимъ свѣтътъ, когато сѣкждѣ е познато чи смы разединены? Не сж ли писмата на сѣкждѣ, които ясно могатъ доказа, какъ смы раздвосны, когато Бѣрзорѣчкжтж общинж и оная отъ камъ западнж страпж, всякоя отдѣлно за себе учители търси? Сега какъ вы мириши г-да подписаны, не ли вонно? Или мыслехте чи тоя който не сж стряска никакъ, както го и твърдѣ добрѣ познавате, отъ вашыятъ пустъ и полъ чорбаджилъкъ, ще ся улаши, отъ вашитѣ 6 подписа и но ще може вече, съобразно съсъ сжедневнытѣ устны моленія и раскази, за да ся оставите вече отъ тоя поразителенъ за народътъ мы чорбаджилокъ, да пише нѣкадѣ и публикува вашитѣ дѣла? До тукъ за подписытѣ.

Сега ще гы попытамъ най-благоговѣйно, да ми отговоріжтъ още на слѣдующытѣ нѣколко въпроса, касателно до съдержаніето на допискжтж, които сж е подписали. Да ли не пріемвате почтенны 6 дописко-подписачы, щото всякой добромысліщъ за добрыйтъ вѣрвежъ на общытѣ дѣла, когато глѣда противонародны постжпкы които спъватъ напрѣдокътъ и развитіето на народжтъ въ имято му (на народжтъ) да сж протестиря? или вы жалъ, защо самъ онъ който, всякогашъ вы прѣпоржва любовъ и согласіе, не въ собственното му имя поне нъ въ името на всичкытѣ вы, омръзнали да рекж право имамъ, съграждане да чърни лицето вы? На това нищо друго нъ, самото вы поведеніе въ общинскытѣ дѣла вы изобличавахж. Защо никога ни веднъжъ поне, не сте събрали и съ братскж любовъ да покажите съгражданытѣ вы, на любовь и съгласіе; що повече когато и името "братія" да речете невъспріемате. Защото при всяко наумяваніе отъ нѣкого, да сж съберемъ и видимъ училищата не загубвате врѣмя да го прѣварите съсъ горделивыйтъ вы отговоръ "съсъ кого" "и съ Трайка и Петка ли?„ и обыкновенното вы "съ чорлико чобанико ли?„ е, Германцы или Инглизы, да ви посочимъ нѣмамы, тій смы, вашытѣ сиромасы Братія. Казувате въ опровергателнжтж вы дописжж, чи дописвикътъ, този гордыйтъ дописникъ, що дерзнѣлъ да ся крые въ "единъ за всичкытѣ Велешаны„ (за което вы най-много тежко по потърпѣте сега да вы олекне) искалъ съсъ лъжливы извѣстія, да нападне на нѣкой отъ уважаемытѣ почетны съграждаы, подбуденъ отъ свои частны страсти и интересы; Вы питамъ прочее можете ли назначи отъ какъвъ видъ напримѣръ сж тѣзи страсти и интересы? Благоволете молимъ да гы публикувате и бждете увѣрены чи голѣмж услугж ще ми сторите и ще видите какъ, самъ съ перото си ще ги призная и не ще има вече перото ми никоя сила, въ да ся обличи съ извѣстіята си въ народнж форжж като му ся изчерпятъ веществата за всякоя ярость и обидж и тогазъ само вѣрунамъ, да вы поолекне. Гледамъ още какъ за дъжны ся считате да ми покажите чи, не ще съмъ успѣялъ да видя осѫществованието на цѣльтж си и наслажденіе отъ плодоветѣ на празднжтж си фантазія! Вы удобрявамъ на пълно тая фантазмогорія ваша; имате право нъ, до тогава обаче до когато не ся свестите и пробудите отъ дълбокыйтъ сънъ, въ когото вы приспалъ тоя пустъ чорбаджилъкъ и видите далечнжтж съсъ която отстоите отъ добродѣтельтж, съсъ да гледате толкозъ хладнокръвно, нъмъ напрѣдокътъ на ближныйтъ вы и тогава, тогава само вы увѣряваме какъ ще ся раскине тоя сатанинскый вѣелъ, ще ся отвори адътъ, за да посегне спасителевжтж ржкж и освободи человѣчеството, когато вы ся провидѣли и ще ублажижите онова който вы прѣдсказувваше, и нѣма тогава кой да ся срами, но лицата вы ще сж весели.

Г-да 6, допископодписанытѣ казуватъ неправедно сж ся нападнжли, оныя лица на които народътъ ималъ умъ да благодари (?) за противѣнето имъ на тежненіята владыковы; но ще попитамъ съсъ пълнж благоговѣйность Г-на Зимфира на чело подписаныйтъ отъ 6-тѣхъ: На ли бѣше Г-нъ измирскыйтъ въспитанникъ, комуто. не само тяшко бѣше да дохжда пъ сжедневнытѣ събранія, правены за владыкжтж Антимж но, и крыше ся да ся не подпише всякогашъ на писмата които сж писуваxж и пращахж за въ Цариградъ до Господа прѣдставителитѣ, именно же до Г-на Ст. Чомакова? На ли бѣше сѫщыйтъ който, когато доходи Нег. Высопрѣсх. Бытолскыйтъ мутесарифъ Ахмедъ Пашж, говори на пашжтж, ако и противъ добржтж и съюзнж воля на народътъ, добро щото да ся пусне владыкжтж пакъ въ митрополіжтж и да сѣди догдѣ ся рѣши въпросътъ? Не ли е сѫщыйтъ който натера Бащено село да ся не подпише въ махзаръ, противъ владыкжтж? Не ли е сѫщыйтъ който, заедно съсъ Г-нъ Зимфира, имѣжж тѫзи добринж, та ся постарахж да растуржтъ на непосъставенжтж отъ осемъ лица Бѣрзорѣчкжтж общинж изработенытѣ Законникъ, за прѣставаніе на нѣкои стары обычаи, както ястія и питія да сж носжтъ въ церкоы, напивалкы да ставжтъ по къщытѣ на разны случаи, даровы ястія, блага да ся раздаватъ или носжтъ отъ къщи въ къщи, на разны случаи и другы такыва свадбы и пр. които, не само че сж излишны по, и кесинята на милото ни отечество ослабватъ, правящe сѫдбжтж му доволно тешкж, не сж ли, каввамъ, тѣзи Господиновци и тѣхнытѣ слѣпы орѫдія които унищожихж и този Законникъ? постжпкж наистинж толкозъ дързкж която и самото ны Честно Правителство, при ежедневнытѣ му наставленія, да попиствами и не бждемъ раскошны, бы осѫдило. На ли е Солунскый-тъ въспитанникъ който чрѣзъ всичкжтж борж съ владыкжтж отсжтствоваше? Прочее за какво и какъ, ималъ былъ народътъ, тѣмъ за нѣщо си да благодари? или искали само да бращолѣ-

вимъ та фаща не фаща мѣсто. Ще попытамъ още, не ли е Г-нъ Замфиръ който при врѣмето на борбѫтѫ съ съ владыкѫтѫ, строго ны запираше въ училището да ся не събираме? На ли е сѫщыйтъ който осъди постжпкѫтѫ ны, за отказваніето отъ владыкѫтѫ? На ли е казувамъ, онъ който въ срѣдъ толкова събраніе въ училището каза, какъ онъ, пакъ що цаливалъ ржкѫтѫ на владыкѫтѫ? Но кой го тогазь слушаше? защото ако бѣхмы слушали него, Антимъ щеше още овде да е. и още, на ли сѫщыйтъ, на чело подписаниыйтъ неодобряваше да ся врати назадъ, писмото отъ Грьц. Патріяршія, съсъ което каняше тя и нашата епархія, да си избере и испрати свой прѣдставникъ, за въ Съборътъ и, когото щеше вчера на 30-ый Априлій да прави чини ни ся, като прибавяше какъ пакъ всичкы шо цѣливами ржкѫ на патрикътъ, защото безъ неговото одобреніе, въпросътъ неможелъ былъ да ся рѣши и понеже сичко такова нѣчто когато казува, казува го съ единъ такъвъ начинъ, като коги, онъ което знае, другытѣ около му що сѫ неразбиратъ. Чудно нѣщо е, какъ ся напъвахѫ до тамъ когато не е никѫдѣ не само училъ но и и-мето си едвамъ да записва научилъ, нему прилича чини ни ся, Срьбскѫтѫ пословицѫ: "Отъ куда ти джебъ кадъ доламу немашь." Колкото за онова що иска друзы да учи, а колко за народнытѣ ни дѣла, ще му прѣпоржчамъ да прочете или ако обича да му прочетемъ, какѣто нему така подобно и на Измирскыйтъ, Солунскыйтъ, домашныйтъ и Атинскыйтъ въспитанници, извѣстіето което е напечатано въ листътъ вы, Достопочтенный учредниче! отъ 18 прем. месецъ на края.

То, мѫчно нѣщо, да опише човѣкъ такова нѣщо въ подробности, но чудно още и това, щото какъ знаилъ Г-нъ Замфиръ, на такива за частны каприціи работы да намира хора да му ся подписватъ и печаты, единътъ училищенъ а другыйтъ отъ черковного настоятелство да ударя, а нему е дошло на умътъ, за което всякогащь му сѫ говори да отвори прѣпискѫ съ Святыйтъ Българскый Съборъ, нѣщо което нуждно весма, ами той ты отишалъ ва играчкы като дѣцата да ся подписва и печаты ударя, които печаты какъ ся удрены, нека оставимъ за другъ пѫть да кажемъ, то, то е съвсѣмъ нѣшто унизително за подписаниыйтъ, както на чело така и за вторыйтъ по него, но нека прѣмълчимъ.

При всичкото опиняне, на тѣзи два дърти чорбаджіи и тѣхнытѣ слѣпи орѫдія пакъ както и всякогашь ще имъ кажѫ, че нѣма спасеніе за нашитѣ общинскы дѣла освѣнъ съединеніето на обетѣ стърни отъ градътъ ны, то ще стане са врѣме но защо да губимъ толкозъ врѣме. За това потрѣбно е да отритнѫтъ отъ себе си веднажь за всякоги срѣдовѣковѫтѫ онъзь чорбаджійскѫ системѫ вмѣсто коя нека вмѣстимъ гордыйтъ тозь XIX вѣкъ, нека са заловимъ задружно за просвѣщеніето. Защото само съ него и прѣзъ него можемъ напрѣдняѫ.

Нека ся потрудимъ да съединимъ и сдружимъ двѣтѣ стърны на градътъ ны и щемъ видимъ, какъ всичко лесно ще ны иде, да образованы вече единъ центрилнѫ общинѫ която да може подигнѫ едно срѣдоточно училище въ ползѫ на сичкѫтѫ почти Македонія. Срѣдствата си имамы, нъ добра воля нѣмами, тя е за насъ потрѣбнѫ догдѣто врѣме имами, защото околу ны сичкытѣ начинахѫ исполинскы да сѫ старяятъ, за подиганіето на такыва учебны заведенія, а ны още спимъ. — * * *

Руссе 9 Май 1870 Тогась, когато почти сичкото Българско селеніе въ града ни си поотпочиваше отъ тежкытѣ трудове за общеполезны дѣла; когато си мыслеше че веке сичкото си е нарѣдило и не оставаше освѣнъ само да ся промышлява (!) за нарѣжданіето на черковнытѣ ни работы; тогазь ся яви кратката бѣлѣжка за училищата ни въ 44-й бр. на листътъ ви. Тази ваша бѣлѣжка нанеси немалко вълненіе въ сърдцата на всичкытѣ ни граждане, които, като неочаквахѫ такъвзи непріятность за града ни, (защото спорѣдъ Българскый нашь обичай, като ся пазарятъ учители, придаватъ имъ ся дѣцата, безъ да ся обърне вече, нѣкой да погледне на онуй свѣтилище народно, и какво ся върши во него!) снѣстены отъ това нашитѣ граждане тутакси обърнахѫ строгъ погледъ, дадоха вниманіе и узнахѫ истинната правѣдно помѣстена въ листьтъ ви. По слѣдствіе на това, отъ многото и разны погадванія които сѫ ся направили отъ гражданитѣ ни на Г.Г-да учителитѣ, тѣзи сѫ немалко оскѫрбени и отъ еднѫ странѫ може бы и да иматъ право, защото изобличеніята станѫли нѣкакъ публичны и сѫ наистина тежкы като за положеніето което държатъ учителитѣ въ общинытѣ.

Учителитѣ искатъ по идущій Іунія мѣсецъ да стане учителскый съборъ въ града ни, който въ еднѫ недѣля (седмица) да промышлява за врѣменнытѣ нужды на училищата, и съобразно да ся съчини и нарѣди обща програма. Това исканіе тѣ отправили къмъ общината, която молили да пише на по главнытѣ общины за това, като ся прикапятъ и призовѫтъ учителитѣ имъ до 10-й Іулія да ся намѣрятъ въ градътъ ни, които отъ 12 сѫщаго да започнѫтъ засѣданіята си. 1)

И друго. Слухове ся раздаватъ изъ града ни, че повечето отъ общинытѣ, както и нашата, были на мнѣніе, щото за прѣдставители въ Цариградъ да ся удобрятъ и упълномощятъ лица по учены и по опытны; както на примѣръ, Редакторътъ на Турція Г. Геновичь, Редакторитѣ на "Право„ и васъ. Тъй мыслятъ че Уставътъ ще стане удовлетворителенъ за народа. Но ще ли ся сбѫде това? Не знаіѫ!

Ако е истина туй прѣдположеніе на мнѣніята на Поч. Общины, азъ нѣма освѣнъ да похвала ревностытѣ грыжи и старанія за общенародна ползѫ, която може да произведе само такъвзыятъ отборъ на прѣдставители; и слѣдователно като Българинъ, считамъ ся отъ сега за честитъ и ся радвамъ за благополучіето и напрѣдъка, който ще са въдвори между нашійтъ народъ.

Тука отъ день въ день ся чака отговора на общинското писмо до Приврѣмената Комисія въ Цариградъ, та слѣдъ него да ся распише и за прѣдставители, които въ замиуваніето си за Цариградъ да ся споразумѣіѫтъ за поглавнытѣ точкы и ся приготвятъ отъ тука.

Прилѣпъ, 1870 28 Априлый — Прѣзъ овіе дны ся свыкува въ главного сѣдалище на Солунскыйтъ вилаетскы управитель съборенъ съвѣтъ отъ прѣдставители на вилаетътъ. Всѣкоя кааза отъ единъ мутесарифлѫкъ отбра и одобри по-двойца представители, мусулманинъ и немусулманинъ. които ся сбрахѫ въ главного сѣдалище на Мутесарифлѫкътъ. Испратенытѣ отъ нашійтѫ каазѫ представители быдохѫ упълномощены съ іедно писменно изложеніе на нуждитѣ, и мѣркытѣ що трѣбува да ся земѫтъ за да може да ся улучшигъ или поправитъ денешного състояніе на странѫтѫ, т. е. промишленностьтѫ и поминъкътъ. Събрани всичкы тіе Епархіални представители въ Мутесарифского сѣдалище — БЫТОЛЯ, избрахѫ тройца представители, іединъ Мусулманинъ отъ Бытоліѫ, іединъ християнинъ отъ Прилѣпъ и единъ Мусулманинъ отъ Корчѫ, които ся натоварихѫ съ изложеніята на Мутесарифскытѣ представители да гы подложѫтъ на главныйтъ представителенъ вилаетскы съвѣтъ. Избраніята на представителитѣ не ся направихѫ по вышегласіе така сѫщо и мѣстнитѣ нужды и недостатки не ся изложихѫ съ общо размишлѣніе. Главного съдържаніе на изложеніето направено, отъ нашійтѫ каазѫ іе, споредъ какъ ся научавамы, слѣдуіѫщето:

1.) Понеже продавайкимъ ся ошуритѣ много доцна, и житата ся разсипувѫтъ отъ есеннытѣ дождовы, подпадна народътъ въ голѣмѫ сиромащіѫ. За това да ся продавѫтъ ошуритѣ още отъ мѣсецъ Май. 2.) Главната търговія за поминѫкъ въ Прилѣпъ іетъ житото и тутунътъ. Отъ врѣмето кога ся въскачи гюмрукътъ на тутунъгъ 12 грош. окѫтѫ, тая, послѣдната търговія, съвсѣмъ ся уничтожи; слѣдъ по кога ся смали на 6 гр. ок. мърдня малку това произведеніе. За това, за да дойдемъ до іедно цвѣтуще състояніе, трѣбува да ся намалитъ гюмрукътъ до 3 гр. най-много. 3.) За шосетата що ся правѫтъ отъ Бытоліѫ къмъ Солунско, да не ся сака помощь отъ нашійтѫ каазѫ понеже достигна народътъ въ голѣмо изнемощеніе; а отврѣменно ся иска дозволѣніе да ся направятъ пѫтищата отъ нашѫтѫ каазѫ, за коіе также да помогнѫтъ Бытолчани. 5) Да ся издадетъ іедна повеля да ся въспретъ прѣселеніето на селянытѣ вѫтрѣ въ градътъ, защо останувале неработени мѣстата.

Върху послѣдного ето що бѣлѣжка ке направѫ: Найстинѫ сѣленитѣ бѣгатъ отъ гнѣздата си и ся прѣсѣлватъ въ градътъ, но що іе причината? Само за прости причины ли оставятъ тѣ мѣстата си? Не, не, тѣмъ іе много нѣщо домѫчѣло!! Ако желаіѫтъ овдешнитѣ бееве и агы да не имъ останувѫтъ чифлицитѣ пусти, нѣка прѣкратѫтъ злоупотреблѣніята, нѣка усигорѫтъ имотътъ, животътъ и чесностьтѫ на селянытѣ, ето ти въпросътъ рѣшенъ! Но ако слѣдуватъ тіе злоупотреблѣнія, пакъ що до сѣга сѫ сѫществували, овіе не, но іеще полошо ке быде отъ въспиранието на прѣселеніята инъ въ градътъ, защо тогава ке да испълнѫтъ Сърбія и Влашко, какъ що до сѣга сѫ пълнели таіѫ послѣдѫтѫ и разработихѫ "страшна търговіѫ отъ тутунъ„! Нашитѣ райскы мѣста нѣкъ опустѣвѫтъ а чуждытѣ да процъвтувѫтъ! Колко горко?!! Колко тежко и тѫжно?! Но надѣждытѣ на неуморимытѣ грыжи на Честного Правителство, утѣшавать ны че за скоро врѣме и таіѫ болка ке улекнетъ, какъ що и друзи много сѫ улекнали. Понеже ю рѣчьта за злоупотреблѣніе нѣка покажиме два-три сѣгашны примѣра:

Ристе Апостоловъ отъ Христіанско Житоше (на западъ 6 часа растояніе отъ Прилѣпъ) ималъ іединъ братъ прѣсѣленъ въ Прилѣпъ на кого, и въ сѣлото и въ градътъ му земали даньтѫ. Рѣченныйтъ му братъ понеже былъ селскы коджабашія, слѣгълъ въ градъ да му расправитъ таіѫ работѫ. Но нѣгового забаванѣ отъ іеднѫ недѣліѫ въ градътъ, понеже му причинило съмнѣніе на другыйтъ му що былъ въ село братъ да не бы да го погубиле злодѣйци пѫтемъ, слѣгълъ и онъ въ градъ. Въ сѫщото врѣме посрѣщавѫтъ пѫтема тройца хатліи *деліи* отъ Турско Житоше (близу до другого $1/2$ часъ) които го забыржѫтъ, прѣсторени на піяни, ужь да гы крѣпитъ, единъ отъ тѣхъ му заржчалъ да му подадитъ нѣщо отъ земи и щомъ ся наведилъ го испищолилъ хатліета и го приковалъ о земіѫтѫ. Другыйтъ сакалъ да му прѣсечитъ главѫтѫ да небы живъ быдейкимъ още, гы изявитъ, но трѣтыйтъ имъ възбранилъ рѣкувайкимъ. Много изметъ ми сторилъ грѣхота іе до толку; или да го вырзиме на конь и да му го односиме дома: колко за да не бы да ны обявитъ нетрѣба да ся боимъ, защо кой *селянин* можитъ да іѫ сторитъ таіѫ работѫ. Го вкачиле го вырзале на конь и право дома му отнесли и заржчале на домашнытѣ му да не кажѫтъ никому защо всичкы послѣ живи ке гы испечѫтъ. Раненыйтъ слѣдъ нѣколко дны издъхнѫлъ.

Прѣдъ нѣколку годины побѣгнѫлъ отъ злоупотреблѣніе Ристе Туфанчіе отъ сѣдалото си СѢНОКОСЪ (два часа разстояніе отъ Прилѣпъ къмъ сѣверозападнѫ странѫ) ся прѣселилъ въ градъ. Нѣколко годины нарѣдъ му изоравалъ отъ нивѣте сѣлскыйтъ полякъ (пѫдаръ) и си гы посѣвалъ за своіѫ ползѫ. Овѫ годинѫ му изоралъ 4 слога. Рѣченыйтъ Ристе сакалъ да правитъ давіѫ, но отъ іеднѫ странѫ го молиле сѣланитѣ да не правитъ защо, ако сторалъ тѣ трѣбувало да ся повыкѫтъ отъ мѣстнытѣ началства да засвидѣтелствувѫтъ, ако това гостоpѫтъ тѣ трѣбувало да быдѫтъ изгубени отъ полякътъ, кои былъ іединъ отъ другаритѣ, що погубиле прочутыйтъ Талета Мелезътъ; а отъ другѫ и самитѣ му сыновы него оставели, защо отъ какъ ся сторетъ давіята и не се накажетъ повчиныйтъ, какъ що много пѫти ся сторило, тогава тѣ неможеле да ходѫтъ да ся наглѣдувѫтъ мулкътъ си. Всѣкой отъ сѣланытѣ трѣбувало да ми изкажѫтъ по нѣколку нивѣ, да му гы ожнѫтъ и овьршатъ и още по 25 кила жито да му дадѫтъ сѣлскы. По всичкытѣ села го правѫтъ поляцитѣ, тіе сетъ господари и управители на сѣлата; всичко быдува по ныхнѫ волѫ: тѣ сѫ "джамбазы„ на женитбытѣ т. е. тѣ гы вьршѫтъ (оженватъ) на женитбытѣ и удомуватъ за когото сакаятъ и кои ке имъ дадетъ по голѣмѫ заплатѫ. Много още друзи злоупотреблѣнія ся правятъ, отъ кои принудени сѣланитѣ бѣгатъ. Врѣме нѣма сѣга да гы испишѫ отъ части поне злоупотреблѣніята на поляцитѣ. Ако честното правителство желайтъ, или по-харно да рѣчѫ, ако бейлеритѣ и агаларитѣ ни желаіѫтъ да неостануваме пуста земята, нека издѣйствуватъ да ся дигнатъ поляцитѣ отъ сѣкѫдѣ и тогава народътъ, ке се засѣдитъ по селата и ке направитъ земіѫтѫ като рай! *

Одринъ — (*Копіе отъ писмо писано на Н. П. Садѫкъ-пашѫ отъ едного изъ мюширытѣ на царскѫтѫ войскѫ въ Цариградъ.*)

"Благодарителното писмо което испратихѫ Българитѣ войници отъ казашкѫтѫ и драгонскѫ царскѫ войскѫ по причинѫ на великѫтѫ милость излѣнѫ върху Българитѣ и което пристигнѫ съ вашитѣ высокы писма, ся прѣдстави на Н. В. Садразама и поднесе ся на Высокѫтѫ Портѫ. Понеже тая милость е слѣдствіе отъ безпрѣстаннытѣ грыжи които Н. Ц. Величество полага за всичкытѣ си подданницы, и знакъ за дължествуемытѣ благодаренія и приверженности, отговарямъ ви че то причини удоволствіе. Умоливате ся прочее да съобщите на всякого едного отъ казаннытѣ войницы това Высочайше удоволствіе, и отъ вашѫ странѫ особенно да гы поласкаете. На 27 Априлія 1870.

Единъ-градъ. Отнѣкынъ въ понедѣлникъ тевтишинътъ градскый отива съ нѣколко джандармы да обиколи касапытѣ, при които находжда много слабы ягънца исклани противъ поржчбѫтѫ му. Той имъ наложува за това на всякыго по 6 гр. джеза за да не колятъ още веднъжь таквызь ягнета отъ които може да ся повредѝ общото здравіе, а за прѣдпазваніето още и сега зема той заклaнитѣ ягънца. Вечерта нѣкои нѣгови пріятели ся събиратъ и излѣзуватъ назворъ отъ градътъ на едно хубаво мѣсто и тамъ направитъ една хубава гозба отъ сѫщитѣ нехвелити ягънца. Казватъ нѣкои че опрѣдѣлената джеза отъ по 6 гроша была за хлѣбъ и другы потрѣбы. На тоя *келепиръ зіяфети* прѣдсѣдатель бѣше градскыйтъ испрaвникъ. И тъй народътъ има да благодари на голѣмѫтѫ промыслъ на нашій мюфетишинъ и съдружіе, за това дѣто съ очевидна опасность на своето си здравіе тѣ благоволихѫ да изядѫтъ слабытѣ агънца, които ако да бѣхѫ останѫли да гы яде народътъ безъ да може да земе отъ касапытѣ глобѫ можаше да пострада въ здравіето си.

☞ *По причинѫ на многото вещество за въ листътъ ни доста отъ допискытѣ останѫхѫ за сега не обнародвани. При това въсползувамы ся отъ случайтъ да помолимъ дописницытѣ си да пишѫтъ по кратичко и по свѣсничко, ако искатъ да виждатъ произведеніята си обнародваны, инакъ за насъ е мѫчно да удовлетворимъ изисканіята имъ съ обнародваніе на писмата имъ и да пълнимъ листьтъ си само съ голы и монотонны думы. Допискытѣ сѫ наистинѫ пълнота на листьтъ, но когато сѫ интересны и вѣщо написаны, а за злѫ честь и до днесь повечето отъ допискытѣ които получаваамы не сѫ освѣнъ праздны дрънканицы и все за едны почты прѣдметы, тъй що не прѣдставятъ освѣнъ „тыквенѫ сладость*.*

ПОЛИТИЧЕСКЫ НОВИНЫ.

Отъ политическы-тѣ новины прѣзъ тѫзи седмица самото което заслужва да ся помене е словото на Им. Наполеона по поводътъ на честитото свьршваніе на всеобщото гласоподаяніе. Това слово, до колкото може да ся сѫди отъ съдържаніето му, ся клати между свободолюбивы увѣренія и косвенны заплашванія. Императорътъ увѣрява французскыйтъ народъ за умѣренното и свободолюбивото поведеніе което ще слѣдува да държи неговото правителство, но въ сѫщото врѣме съ нѣкои твьрдѣ явны израженія заявява, че всякой който бы отъ сега нататакъ говорилъ или разисквалъ върху народнѫтѫ волѫ, изразенѫ чрѣзъ всеобщото гласоподаяніе, ще ся сматря като повиненъ и по това и всякакъ осѫдителенъ. Това ще каже че Франца не е далечь пакъ отъ врѣмето на Руевото министерство.

Австрія

— Новинытѣ отъ Вѣнѫ сочатъ на добро; политиката на устѫпкытѣ за спогодяваніе, види ся да е на деннѫ заповѣдь. Разбиратъ вече че помиреніето е още самото срѣдство съ което може да ся достигне едно удовлетворително слѣдствіе. И тъй има нѣкои да вѣрватъ, и види ся да иматъ право, че помиреніето на народноститѣ съ Вѣнѫ ще ся извърши малко по малко.

Румунія.

Споредъ *Тюркы* политиката на новыйтъ Румунскый кабинетъ ще да е твьрдѣ *источнѫ*. Румунія, казва поменѫтый листъ, добрѣ разбира че нейнъ интересъ е да ся надѣе на Источнытѣ страны. Тази идея ся прѣдставила въ кабинетътъ отъ единъ познатъ человѣкъ, г-на Карпа който зема портфейлътъ на външнытѣ дѣла. Г. Карпъ е онзи който задаваше таквызь живы въпросы на министерството Братіяно върху Българскытѣ четы, които толкозъ много обеспокояваха Источнытѣ страны. Той е обя-

Римъ.

Разисканіята на съвѣтътъ върху непогрѣшимостьтѫ на Папѫтѫ ся започнали. Е голѣмо вълненіе владѣе въ ултрамонтанскѫтѫ партіѫ. Споредъ една депеша всичко щѣ ся свърши най-много до единъ мѣсецъ. Осѫ стотини отъ св. Отцы имали намѣреніе да протестиратъ.

За вѣрно ся вижда че провъзглашеніето този догматъ ще зададе нѣкои мѫчнотіи католическытѣ силы.

Руссія

— Много вѣстници искатъ да кажѫтъ че Руссія ся готвяла за бой, а за доказателство на увѣреніята си въписватъ хыляды подробности, които ако и да не сѫ всичкы истинны, то не сѫ недостойны за забѣлѣжваніе. Тъй на примѣръ, при друго нѣкои вѣстницы казват: "Не само че ся изнуряватъ безбройны за доискарваніе на утвьрденія-та въ Николаевъ и Керчь, които могѫтъ днесь да ся стратятъ като равны почти съ ветхый Севастополь, но и пьрвомъ турската твьрдыня Бевтолкозь силно е въоржжена шото за упрѣчитѣ само на топовытѣ сѫ иждвили 90,000 рубли. Топоветѣ за въ поле ся прѣустроили. Военныйтъ министръ прѣди малко сключилъ едно условіе съ г. Попова за да му достави 40 хыл. пуда крошумъ. Въ знатнѫтѫ топливницѫ на Крупъ ся правятъ твьрдѣ голѣмы ржбаты топове, колко-то може да стигнѫтъ за оржжваніе на всичкытѣ твьрдини по имперіѫтѫ. И руската флота ся умножи и послѣдъкъ съ прибавяніе на новы брониаы и раби, отъ които двѣ сѫ правены въ Англія.

— Съборътъ за нарежданіето на Карловацкѫтѫ православнѫ черквѫ ся е занимавалъ и сега съ прѣдложеніето за нарежданіе на тозь съборъ. Срьбскытѣ вѣстницы доставятъ подробны свѣдѣнія за всичко що ся касае до дѣлата на събора. Въ прѣпирнытѣ за прѣдсѣдатель усвоили най-послѣ началото да бѫдатъ двама прѣдсѣдатели, единъ патріархътъ според достоинството си и другъ който да ся избира отъ собора. На владыцытѣ види ся възбрадно това дѣто мірянытѣ искатъ да ся избиратъ владыцытѣ отъ съборътъ и да ся установи една постоянна комисія, безъ коя-то патріархътъ да не може нищо да върши. За това ся съставило едно съразмышленіе на което ако дойдѫтъ до споразумѣніе въ идущего седѣніе ще пристѫпятъ на рѣшеніе.

И тъй, ный знаемъ всичко що върши сръбскыйтъ съборъ въ Карловецъ, а не знаемъ нищо отъ това що върши Българскыйтъ съборъ въ Ортакюю, ако и да сторихмы трудътъ да поселимъ и ный въ туй привилегировано сѣло. Вчера само като минувахмы въ пѫтьтъ покрай съборныйтъ домъ чухмы выкове на разпоредители, които ни ся видѣхѫ като да не сѫ [illegible] които сѫ належащы. Ако сподучимъ да узнаемъ повечко за това ный ще го сполѣлимъ на читателитѣ си, за да имъ дадемъ едно колкогодѣ понятіе за серіознытѣ занимания на Съвѣта ни. Сега нека поговоримъ макаръ съ прѣпазваніе за друго едно нѣщо.

— Ако сѫ точны свѣдѣніята ни. въ Приврѣменыйтъ Българскый Съвѣтъ ся счестило разсмотрѣніето на финанціалныйтъ въпросъ и да не ся е пристанѫло най-послѣ за да ся направи единъ заемъ.

Ный незнаемъ въ кое име е опрѣдѣленъ да стане тозь заемъ, ако е рѣшено да ся направи, но онова което знаемъ и което Приврѣменный Съвѣтъ трѣбваше да знае по-добрѣ отъ насъ е, че той, както и самото му прилагателно показва, не е опълномощенъ отъ народа да прави заемы въ негово име, и нито може, мыслимъ, си посвои това право.

Приврѣменный Съвѣтъ ще направи една не малкѫ погрѣшкѫ ако рече да извърши туй своеволіе, а най вече въ обстоятелства въ които ся намѣрва днесь народното ни дѣло.

Не смы да незнаемъ и нито отричамы нуждѫтѫ която ся чувствува отъ вещественны срѣдства; но вмѣсто туй крайно срѣдство на заемъ, да ли не е по-добрѣ и тозь пѫть да ся потърси удовлетвореніето на тѫзи нужда въ волны помощи отъ всичкы Българскы общини?

Нашитѣ съотечественницы, трѣбва да ни отдадемъ туй право, че не сѫ ся отказали отъ да спомогнѫтъ тамъ дѣто трѣбва, когато ся призовѫтъ на това; та сега ли ще са трекѫтъ когато повече отъ всякой другъ знатъ, познаватъ дльжностьтѫ си? Безъ пары нищо не вьрви, то ся знае, но трѣба также да ся знае и кѫдѣ вьрватъ парытѣ.

Олтарю служащіи олтаремъ питаются казва едно черково изреченіе. и ный смы напълно увѣрени, че нашитѣ съотечественници нѣма да оставятъ служителитѣ на Олтаря да трьсятъ прѣпитаніето си отъ друго мѣсто, но трѣба и тѣзи послѣднитѣ да ся съобразяватъ съ дльжноститѣ които имъ ся налагатъ отъ чинътъ имъ. — Повторомъ повече.

— Когато листътъ ни бѣше на печатниця, научихмы ся отъ вѣренъ изворъ че днесь една комисія отъ странѫ на Приврѣменный Българскый Съвѣтъ ся прѣдставила прѣдъ Н. Св. Гръцкый Патріархъ, но че не могли да дойдѫтъ въ никое спогожденіе касателно до Выс. Импер. Фермянъ, за възобновленіето на Българскѫтѫ Черквѫ. И тъй вече всяко сношеніе съ Патріярхыйтѫ ся прѣкъсва. Не е нужда да казвамы че Българскыйтъ Синодъ и Съвѣтъ трѣбва да ввьрлятъ всичкѫтѫ отговорность за това въ върху патріярхійтѫ.

---

1) Тая мысль е твьрдѣ сполучена и много полезна, зато, като благодаримъ на тѣзи които сѫ іѫ прѣдложили, насьрдчамы всичкы на които е възможно да подѣйствуватъ, да ся постараіѫтъ за осѫщественіето ѝ. Ред.